

ΠΑΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΕΡΑΤΕΑΣ
Αριθμός Άδειας
02

«Έκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τό ἀγαθόν πρός οἰκοδομήν».
(Ρωμ. ΙΕ' 2)

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

Τριμηνιαῖον περιοδικόν — ΕΤΟΣ ΛΓ΄
Μάιος - Ἰούνιος - Ἰούλιος 2019 — Τεῦχος 240^ο
ΚΩΔΙΚΟΣ: 01-4382

Τιμή Ἁγίου = Μίμησις Ἁγίου

(Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ)

Μπορεῖ ἄρα γε νά εὔρη κανεῖς ἄνδρα μεγαλύτερο σέ ἔπαινο ἀπό τόν ἅγιον Ἰωάννην τόν Θεολόγον; Σέ ὄλους τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὄχι μόνον δέν θά μπορούσε νά εὔρη περισσότερα καί μεγαλύτερα ἀπό αὐτά, ἀλλῆά οὔτε αὐτά μαζί. Σ' αὐτόν ὅμως προῦ-

πάρχουν και ἄλλα μεγαλύτερα ἀπὸ αὐτά. Διότι ὄχι μόνο ἀγαπημένος παρθένος εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῆς παρθένου υἱός, καὶ μάλιστα τῆς μητροπαρθένου καὶ Θεομήτορος, ἀφοῦ ἔγινε γι' αὐτὴν κατὰ χάριν ὅ,τι ὁ Χριστὸς τῆς εἶναι κατὰ φύσιν⁽¹⁾. Ἐάν δέ μόνος αὐτὸς ἀπέκτησε τὴν ἴδια μὲ τὸν Χριστὸν μητέρα, εἶναι καὶ ὁ μόνος ἀδελφός Του ἐπάνω ἀπὸ ὄλους καὶ συγγενῆς καὶ ἀφωμοιωμένος μὲ τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καθ' ὅλα. Υἱὸς ἀγαπητὸς Ἐκεῖνος⁽²⁾, καὶ αὐτὸς μαθητὴς ἀγαπητὸς⁽³⁾ στὸν κόλπο τοῦ Πατρὸς Ἐκεῖνος καὶ αὐτὸς ἐπιστήσιος στὸν Ἰησοῦ⁽⁴⁾ παρθένος ἐκεῖνος, καὶ αὐτὸς διὰ τῆς χάριτος ἐκείνου παρθένου υἱὸς ἐκεῖνος, τῆς ἴδιας καὶ αὐτὸς· «ἐβρόντησε ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ὁ Κύριος»⁽⁵⁾, καὶ αὐτὸς εἶναι βροντὴ γι' αὐτὸ καὶ ἀποκαλεῖται περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους, βροντὴ καὶ υἱὸς βροντῆς⁽⁶⁾· καὶ μάλιστα βροντὴ θεολογικωτάτη πού ἀντηχεῖ σ' ὅλα τὰ πέρατα τῆς γῆς καὶ θεολογεῖ τὸν Λόγον τοῦ Πατρὸς· ὅτι δηλαδὴ καὶ ἐξ ἀρχῆς εἶναι, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν εἶναι, καὶ Θεὸς εἶναι, καὶ ζωὴ ἔχει μέσα του καὶ φῶς ἀληθινόν, τὸ ὁποῖον φωτίζει κάθε ἄνθρωπον ἐρχόμενον στὸν κόσμον καὶ διὰ τοῦ ὁποῖου ἔγιναν ἐξ ἀρχῆς τὰ πάντα⁽⁷⁾.

* * *

Αὐτὴ ἡ βροντὴ ἐδήλωσε καὶ τὸν ἀπὸ τὸν Θεὸν σταλθέντα σ' ἐμᾶς μάρτυρα τῆς ἐπιδημίας τοῦ ἀληθινοῦ φωτός καὶ ἐγνώρισε σ' ἐμᾶς αὐτὸν τὸν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν κατελθόντα Λόγον γενόμενον γιὰ χάριν μας σάρκα· καὶ τρανότατα παρέστησε ὄλην τὴν διὰ τῆς σαρκὸς πολιτείαν Του ἐπάνω στὴ γῆ, τοὺς λόγους, τὰ ἔργα, τὰ πάθη, «τὴν μετὰ τὸν σταυρὸν ἀνάστασιν, τὴν μετὰ ἀπὸ αὐτὴν ἐπάνοδο στους οὐρανοὺς ἀπὸ ὅπου κατῆλθε. Καὶ ὅλα αὐτά, τὰ ἀνέγραψε

(1) Ἰω. 19, 26.

(2) Ματθ. 3, 17.

(3) Ἰω. 19, 26.

(4) Ἰω. 1, 18.

(5) Ψαλμ. 17, 13.

(6) Μαρκ. 3, 17.

(7) Ἰω. 1, 1-14.

για μᾶς, ὅπως τὰ εἶδε, γιά νά σωθοῦμε⁽⁸⁾. Ἀλλή καί σέ ὄλον τό χριστώνυμο πλήρωμα ἀπευθύνει προτρεπτική ἐπιστολή, καλώντας ὄλους γιά τήν συμμετοχή στήν αἰώνιο ζωή, ἡ ὁποία προαιωνίως ἦταν πρὸς τόν Πατέρα κι ἐφανερώθηκε σ' ἐμᾶς. Ἐπειδή ὅμως ἦταν μεταξύ τῶν προκρίτων Ἀποστόλων, καί ἰδιαιτέρως ἦταν καί ὀνομαζόταν ἀγαπημένος, μᾶς διδάσκει περί τῆς κορυφῆς τῶν ἀρετῶν, δηλαδή τῆς ἀγάπης⁽⁹⁾. λέγοντας ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Θεός εἶναι ἀγάπη, ὥστε καί ὅποιος ἔχει ἀγάπη νά ἔχη τόν Θεό καί ὅποιος μένει στήν ἀγάπη νά μένη στόν Θεό, καί ὁ Θεός νά μείνη σέ ὅποιον μένει ἡ ἀγάπη⁽¹⁰⁾. Τήν δέ ἐνέργειά της τήν δείχνει σ' ἐμᾶς διπλή, διαμερίζοντας τήν ἀμερίστως στόν Θεό καί στόν πησιόν, καί διδάσκοντας ὅτι αὐτές συγκρατοῦνται ἡ μιά ἀπό τήν ἄλλη καί ὀνομάζοντας ψεύστην αὐτόν πού νομίζει ὅτι ἔχει μόνο τήν μίαν. Διότι, λέγει, σημεῖον τῆς πρὸς τόν Θεόν ἀγάπης εἶναι ἡ τήρησις τοῦ λόγου καί τῶν ἐντολῶν Του⁽¹¹⁾, ὅπως καί ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἐδίδαξε λέγοντας, «ὅποιος μέ ἀγαπᾷ θά τηρήσῃ τίς ἐντολές μου»· «αὐτή δέ», λέγει, «εἶναι ἡ ἐντολή μου, ν' ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· καί ἀπό τοῦτο θά γνωρίσουν ὄλοι ὅτι εἴσθε μαθηταί μου, ἂν ἔχετε μεταξύ σας ἀγάπη»⁽¹²⁾.

* * *

Βλέπετε πῶς εἶναι ἀχώριστος ἡ πρὸς τόν Θεόν καί ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη; Γι' αὐτό λέγει ὁ ἀγαπημένος μαθητής, «ἂν κάποιος λέγῃ ὅτι ἀγαπᾷ τόν Θεόν καί μισεῖ τόν ἀδελφό του, εἶναι ψεύστης· διότι, ἂν τόν ἀδελφό του, πού τόν εἶδε, δέν τόν ἀγαπᾷ, πῶς ἀγαπᾷ τόν Θεόν, πού δέν τόν εἶδε;»⁽¹³⁾. ἀλλή καί «ὅποιος λέγει ὅτι μένει στό Θεό ὀφείλει, ὅπως ἐβάδισε Ἐκεῖνος νά βαδίζῃ κι αὐτός»⁽¹⁴⁾.

(8) Α' ἰω. 1, 1-3.

(9) ἰω. 20, 81.

(10) Α' ἰω. 4, 8-16.

(11) Α' ἰω. 2, 6, 4, 12 ἐ.

(12) ἰω. 14, 21, 13, 34, 15, 12.

(13) Α' ἰω. 4, 20.

(14) Α' ἰω. 2, 6.

Πῶς ἐβάδισε λοιπόν Ἐκεῖνος; Ὑπήκουσε στόν οὐράνιον Πατέρα, ἐξεπλήρωσε ὅλα τὰ νόμιμα, εὐεργέτησε μέ τίς πράξεις Του τήν φύσι, ἐθεράπευσε τοὺς ἀσθενεῖς, ἐδίδαξε τοὺς εὐπειθεῖς, ἤλεγε τοὺς ἀπειθεῖς, ὑπέμεινε ὑπέρ τῶν εὐπειθῶν τὰ ὀνειδίδη ἀπό τοὺς ἀπειθοῦντος, τὰ ἐμπτύσματα ἀπό τοὺς ἀχαρίστους, τὰ ραπίσματα, τοὺς ἐμπαιγμούς, τίς μάστιγες καί τέλος τόν ἐπονείδιστον θάνατον, ἀφοῦ ἔδωσε καί τή ζώην Του γιά χάριν μας, ἀπό τό ὁποῖον κανένα ἔργον ἀγάπης δέν εἶναι μεγαλιύτερο⁽¹⁵⁾. Βλέπομε δέ καί τόν ἀγαπημένον μαθητήν νά εἶναι καί μαθητής μέ τὰ ἔργα· διότι αὐτός ἐπέρασε σαφῶς ἀνάμεσα ἀπό ὅλα τὰ διδάγματα καί θαύματα καί παθήματα τοῦ διδασκάλου, εὐεργετώντας ὅλους μέ ἔργα καί λόγια καί ἐξάγοντας ἀπό σκότος σέ φῶς καί μεταβάλλοντας ἀπό ἀναξίου σέ ἀξίου, πάσχοντας ὁ ἴδιος γιά χάριν Του. Καί δέν ὑπέμεινε θάνατον μόνον ἕνα γιά τήν μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ καί τήν ὠφέλειά μας, ἥ μέ ἄλλα λόγια γιά τήν ἀγάπη πρὸς τόν Θεό καί τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τοῦ βίου του παρέδιδε τόν ἑαυτόν του σέ θάνατο. Πόσες φορές ἐμπαίχθηκε, πόσες φορές ἐρραπίσθηκε, πόσες φορές ἐλιθοβολήθηκε, πόσες φορές ὠδηγήθηκε σέ τυράννους καί ἄρχοντες γιά νά λογοδοτήσῃ ὡς ὑπόδικος αὐτός ὁ διανομεύς τῆς εὐσεβείας⁽¹⁶⁾, χαιρόμενος καί κηρύσσοντας παντοῦ τὰ διδάγματα τοῦ ἀγαθοῦ δεσπότη καί διδασκάλου.

* * *

Σ' αὐτά τὰ διδάγματα πειθόμενοι κι ἐμεῖς, ἀδελφοί, ἄς περιπατήσωμε κατά δύναμιν, ὅπως ἐπεριπάτησεν καί ὁ Χριστός καί ὁ ἀγαπημένος μαθητής Αὐτοῦ, ὑποτασσόμενοι στοὺς ἰδιαιτέρους πατέρες μας· διότι, λέγει, «ὁ εὐπειθής υἱός θά εἶναι γιά τήν ζώην, ὁ δέ παρήκοος θά εἶναι γιά τήν ἀπώλεια»⁽¹⁷⁾. **Ὁχι, δέ μόνον στοὺς σω-**

(15) Ἰω. 15, 19.

(16) Βλ. Ἀποκ. 1, 9.

(17) Παροιμ. 13.

ματικούς πατέρες ἀλλῆ ἀλλή περισσότερο στους πνευματικούς, καί δι' αὐτῶν στόν ὕψιστον Πατέρα «ἀπό τόν ὁποῖο παίρνει τό ὄνομα κάθε πατριά στόν οὐρανόν καί στήν γῆν»⁽¹⁸⁾. Διότι ἡ ἀγάπη, καί ὑπακοή καί εὐπειθεια πρός τούς πνευματικούς πατέρες ἀναφέρεται πρός τόν Θεό κι ὅποιος ἀπειθεῖ σ' αὐτούς προσκρούει στόν Θεόν τῶν πατέρων, ὅπως ἀποφάνθηκε καί ὁ Χριστός λέγοντας, «ὅποιος ἀκούει ἐσᾶς, ἀκούει ἐμένα, καί ὅποιος ἀθετεῖ ἐσᾶς, ἀθετεῖ ἐμένα· ἐκεῖνος δέ πού ἀθετεῖ ἐμένα ἀθετεῖ αὐτόν πού μέ ἀπέστειλε»⁽¹⁹⁾. «Νά πείθεσθε ἑαυτοὺς, ἀδελφοί, στους ἡγέτες σας καί νά ὑπακούετε, γιά νά μή ἀγανακτοῦν ἐναντίον σας, διότι αὐτό εἶναι ἐπιζήμιον σέ σᾶς»⁽²⁰⁾ φωνάζει ὁ ἀπ. Παῦλος ὁ μεγαλοκήρυξ, προθυμοποιούμενοι νά ἐκτελεῖτε κάθε νόμιμο καί κάθε ἀγαθό ἔργο· καί ἄν παραληφθῆ κάτι ἐξ αἰτίας τῆς ἀσθενείας τῆς φύσεώς μας, ὁ Κύριος γίνεται ἴληως, ἀναπηρῶνόντας μέ τήν χάριν Του τίς ἀσθενεῖς μας καί μᾶς προσδέχεται σάν νά ἔχωμε ζήσει μέ τελεία ἀγαθοεργία, **μάάλιστα ἄν μᾶς ἰδῆ ταπεινωμένους γιά τίς ἐλλείψεις μας στήν ἀρετή κι ὄχι ἐπαιρομένους γιά τήν ἄσκησί της.**

* * *

Ὁ καθένας σας νά εὐεργετῆ τόν πλησίον πολυτρόπως μέ ὅσα ἔχει. Δέν μπορεῖς νά θεραπεύσεις τούς ἀσθενεῖς μέ θαυματοποιόν λόγον; ἀλλῆ μπορεῖς νά θεραπεύσης μέ παρηγορητικόν λόγον. Ἐάν τόν ὑπηρετήσεις καί μόνος σου στίς ἀνάγκες του, θά ἔχης ὑπηρετήν τόν ἴδιον τόν Χριστόν στόν μέλλοντα αἰῶνα κατά τόν λόγον Του· «θά περιζωθῆ», λέγει, «καί θά τοὺς τοποθετήσῃ στά τραπέζια καί περνώντας θά τοὺς διακονήσῃ»⁽²¹⁾. Ἐάν γίνης καί κοινωνός μέ Αὐτόν μεταδίδοντάς του ἀπό τά ἀναγκαῖα πού διαθέτεις, θά εἶσαι

(18) Ἐφεσ. 3, 13.

(19) Λουκ. 10, 16.

(20) Ἐβρ. 13, 17.

(21) Λουκᾶ 12, 37.

κοινωνός τοῦ Θεοῦ πλοῦτου καί τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ καί θά τραφῆς μέ ἀμβροσία, ὡσάν νά ἔνδυσες κι ἐπότισες κι ἔθρεψες Ἐκεῖνον τόν ἴδιον, καί θά φορέσῃς τό βασιλικόν ἔνδυμα τῆς ἀθανασίας⁽²²⁾. Δέν ἔχεις λόγῳ διδασκαλίας, παράκλησιν πρὸς ἀρετή, δύναμιν ἐλέγχου, ἀποτρεπτικὴ τῆς κακίας καί προτρεπτικὴ τῆς ἀρετῆς; Νά γίνῃς διδάκαλῶς μέ τὰ ἔργα, γινόμενος ἀγαθὸς ἐργάτης στὸν ἑαυτὸν σου καί στὸν πλησίον. Ὡς ἴσως λέγουν καί γιὰ σένα: «μᾶς εἶναι βαρὺς καί νά τόν βλῆπωμε ἀκόμη, διότι οἱ ὁδοὶ του εἶναι ἀνόμιες ἀπὸ τίς δικές μας»⁽²³⁾. Ἄν ἀπευθύνουν ὕβρεις καί πλέκουν συκοφαντικὰ κατηγορίες καί μηχανεύονται ἐναντίον σου τὰ πάνδεινα, μείνε ἀτάραχος, μὴ ἀλλήλαξῃς τρόπον, παραφερόμενος ἢ ἀποχαυνούμενος, ἀλλήλα νά εἶσαι χρηστός στὸν ἑαυτὸν σου καί σ' ἐκείνους, βλῆποντας γιὰ παράδειγμα τόν ἴδιον τόν Χριστόν καί τόν ἀγαπημένον σ' Ἐκεῖνον μαθητήν. Καί παίρνοντας τοῦτον γιὰ ὁδηγόν πορείας στήν ὁδόν τοῦ Κυρίου τὴν εὐθειαν, βάδιζε σ' αὐτήν χωρὶς ἐπιστροφή· διότι, «ἂν ἐδίωξαν ἐμένα κι ἐσὼς θά σᾶς διώξουν»⁽²⁴⁾, ἴσως λέγει Ἐκεῖνος. Ἄν ἔτσι ἐνεργῆς καί ἔτσι ὑπομένῃς, θά εἶναι σέ ὄψους φανερόν ὅτι ἐνστερνίσθηκες τὴν Θεῖαν ἀγάπην.

* * *

Ἐάν λοιπόν καί σύ ποθῆς νά ἴδῃς μέσα σου τὰ σημεῖα τῆς, θά σοῦ τὰ ὑποδείξω καί αὐτά· μόνον νά βαδίξῃς ἀκούραστα πρὸς τὴν ἀνεύρεσίν τους. Ὄταν, ἀνατείνοντας τὸν νοῦν πρὸς τὸν Θεόν, δέν ἀντισύρεσαι ἀπὸ κανένα γήινον, ἀλλήλα, ἠησιμονώνοντας ἀβίαστα τὰ πάντα χωρὶς διαηλογισμούς, ἐντρυφᾶς χαρούμενος στή μνήμην τοῦ Θεοῦ καί στίς πρὸς Αὐτόν εὐχές, τότε γνώριζε ὅτι ἔγγισες καθαρὰ τὴν πρὸς τὸν Θεόν ἀγάπην. Τότε μετέχεις αὐτῆς τόσοσ πολλύ, ὅσον παρατείνεται ὁ καιρὸς τῆς τοιαύτης συναντήσεως μέ τὸν Θεόν, μᾶλ-

(22) Ματθ. 25, 34-40.

(23) Σοφ. Σοφ. 2, 15.

(24) Ἰω. 13, 20.

ἴον δέ τῆς ἐνώσεως. Ὅταν πάλιν προσεύχεσαι πρὸς τὸν Κύριον μέ
κατάνυξιν καὶ γηλυκεράν ὀδύνην καρδίας ἐξ ἴσου ὑπὲρ τοῦ ἑαυτοῦ
σου καὶ ὑπὲρ κάθε ἀνθρώπου, γνωστοῦ καὶ ἀγνώστου, ἐχθροῦ καὶ
φίλου, ἠυπήσαντος καὶ μὴ ἠυπήσαντος, τότε γινώριζε ὅτι ἀγάπησες
ἀπὸ ψυχῆς τὸν πλησίον. Ἄλλῃ αὐτές οἱ διαθέσεις δὲν προσγίνον-
ται, ἐάν δὲν ἔχῃς τὰ φανερά ἔργα τῆς ἀγάπης· ἐάν δηλαδὴ δὲν
ἐθίσῃς τὸν ἑαυτό σου ν' ἀφήσῃ τό θέλημά του καὶ νά ἐκτελή τὸ
τοῦ πλησίον, πῶς θά ὑπομείνῃς τὰ ἐπερχόμενα σ' ἐσέ ἀπὸ αὐ-
τόν;

* * *

Ἐάν ὁμως δὲν βαστάζῃς γενναίως καὶ μακροθύμως τίς ἐκ μέ-
ρους τῶν ἀνθρώπων προκαλοῦμενες δυσχέρειες, πῶς θά συμβῆ
στό νά ὑπερεύχεσαι διὰ τοὺς ἐχθρούς; Ἐάν δὲν πείθῃς στὸν ἰέγον-
τα «νά δίδετε τὰ διαθέσιμα ὡς ἐλεημοσύνη»⁽²⁵⁾, καὶ τὰ κατέχῃς καὶ
τὰ διαφυλάττῃς κοντά σου καὶ δὲν τὰ προσφέρῃς γιὰ νά καλύψῃς
τίς ἀνάγκες τοῦ πλησίον, πῶς θά χύσῃς δάκρυα γι' αὐτούς; Διότι
«ὅποιος ἔχει ἀγάπην», λέγει κάποιος ἀπὸ τοὺς φίλους τοῦ Θεοῦ,
«ἐσκόρπισε χρήματα»· γιατί ὅποιος ἔχει καὶ τὰ δύο, χρήματα καὶ
ἀγάπην, εὐρίσκεται σέ πλάνῃ· ἀπλῶς ἢ χρήματα στερεῖται ἢ ἀγάπην
στερεῖται, δηλαδὴ τὸν Θεόν. Διότι ὁ Θεός εἶναι ἀγάπην, ὅπως ὁ ἴ-
διος ἀποφαίνεται ἰέγοντας πρὸς ἐμᾶς, «δὲν μπορεῖτε νά δουλεύετε
συγχρόνως στὸν Θεόν καὶ στὸν Μαμωνᾶ»⁽²⁶⁾, μαμωνᾶ ἐννοῶντας
καθετί πού μᾶς περισσεύει, χρυσόν ἢ ἀργυρόν ἢ κάτι ἄλλῃον. Καὶ
δεικνύει ὅτι εἶναι ἀδύνατον νά προσευχηθῇ αὐτός πού φυλάσσει
ἀπόθεμα χρημάτων, διότι, λέγει, «ὅπου εἶναι ὁ θησαυρός σου, ἐκεῖ
εἶναι καὶ ὁ νοῦς σου»⁽²⁷⁾, καὶ ὄχι στήν προσευχήν. Ὡστε γιὰ αὐτούς
ἔλεγε ὁ Κύριος, ὅτι «ὁ ἴσος μέ τιμᾶ μέ τὰ χεῖρή, ἡ δὲ καρδιά του
ἀπέχει πολὺ ἀπὸ ἐμένα· ματαίως μέ σέβονται»⁽²⁸⁾. Γι' αὐτό καὶ ἡ

(25) Ματθ. 15, 8.

(26) Α' ἰω. 3, 17.

(27) Ματθ. 6, 25.

(28) Ματθ. 15, 8.

ἀγαπημένη στόν Θεόν βροντή βοᾶ, «ὅποιος ἔχει τόν πλοῦτον τοῦ κόσμου τούτου καί δέν δίδει στούς ἀδελφούς γιά τίς ἀνάγκες τους, δέν εἶναι σ' αὐτόν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ»⁽²⁹⁾, διότι ἄλληλωσε οὔτε μπορεῖ ἡ ἀγάπη τοῦ κόσμου καί ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ νά παραμένουν, ἀφοῦ ἡ ἀγάπη τοῦ κόσμου εἶναι ἔχθρα πρὸς τόν Θεόν. Γι' αὐτό ἠέγει πάλι ὁ Ἰδιος, «νά μή ἀγαπᾶτε τόν κόσμο οὔτε τά πράγματα πού εἶναι στόν κόσμον»⁽³⁰⁾. Ποιά δέ εἶναι τά πράγματα στόν κόσμο, εἰ μή οἱ πορισμοί χρημάτων πού δέν ὠφελοῦν τίποτε τήν ψυχή, οἱ σαρκικές ἐπιθυμίες, ἡ ὑψηλοφροσύνη, τό γήινο θέλημα; Ὅλα αὐτά δέν εἶναι ἀπό τόν Θεόν, ἀλλῆλα χωρίζουν ἀπό Αὐτόν ὅσους τά ἔχουν· νεκρώνουν τήν ψυχή τοῦ νικημένου ἀπό αὐτά καί τήν θάπτουν στό χρυσόν καί ἀργυρόν χῶμα. Αὐτά εἶναι τόσο πολὺ χειρότερα ἀπό τό ἀπλό χῶμα, μέ τό ὅποιο συνήθως καλύπτομε τό ἰδικό μας χῶμα, καθ' ὅσον τοῦτο μέν τό χῶμα ριπτόμενον ἐπάνω ἀπό τά νεκρά σώματά μας συγκληίει τήν ἀπό αὐτά δυσωδία καί τήν καθιστᾶ τελείως ἀνέβγαλητη. Τό χρυσόν καί ἀργυρόν ὅμως χῶμα ὅσον περισσότερο τοποθετηθεῖ ἐπάνω στόν νοῦ τοῦ κατόχου, τόσον δυσωδέστερον τόν κάμει, ὥστε ἡ δυσωδία νά φθάνη καί μέχρι τοῦ οὐρανοῦ καί τῶν οὐρανίων ἀγγέλων καί αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ καί ν' ἀποστρέψη ἀπό ἐκεῖ τούς οἰκτιρμούς τοῦ Θεοῦ καί ἀπό τήν ἐκεῖθε ἐπιστάσιαν.

Γι' αὐτό καί ὁ ἀγαπημένος ἀπεστάληθηκε ἀπό τόν ἀγαπήσαντα Σωτῆρα μας Ἰησοῦ Χριστό, γιά νά μᾶς διδάξη ὀλὴν τήν ἀλήθειαν καί νά μᾶς ἀναστήση ἀπό τά νεκρά αὐτά ἔργα καί νά μᾶς προτρέψη σέ ἔργα φωτός, τῶν ὁποίων ὡς κορύφωμα, παρεκτικόν αἰωνίου ζωῆς, παρουσίασε σαφέστατα τήν πρὸς τόν Θεόν καί τόν πλησίον ἀγάπην. Πῶς ἠοιπόν Τόν ἀγαποῦμε καί Τόν τιμοῦμε; Ὅχι ὡς ἀποκαλύψαντα σ' ἐμᾶς τήν ἀλήθεια τῶν ὄλων;

(29) Α' ἰω. 3, 17.

(30) Α' ἰω. 2, 15.

Ἦς μή πράττωμε ῥοιπόν τά ἀντίθετα ἀπό τοὺς ῥόγους ἐκείνου, ἀδελφοί· οὐτε δεικνύοντας τὴν ἀγάπη καὶ τὴν πίστι μέ σχῆμα καὶ γῆῶσσα ν' ἀπιστοῦμε σ' αὐτόν μέ τά ἔργα, πράγμα πού καὶ αὐτός ἀπαγορεύει ῥέγοντας, «νά μή ἀγαποῦμε μέ ῥόγον καὶ γῆῶσαν, ἀδελφοί, ἀλλὰ μέ ἔργον καὶ ἀλήθειαν»⁽³¹⁾.

* * *

Ἦν ῥοιπόν κι ἐμεῖς ἀγαπᾶμε καὶ τιμοῦμε τόν ἐπάνω ἀπό ὄῃους ἀγαπημένον ἀπό τόν Θεόν Ἰωάννην τόν Θεοῃόγον, ἅς δείξωμε μέ ἔργα καὶ ἀλήθειαν τὴν ἀγάπην πρὸς αὐτόν, γινόμενοι ὄχι μόνο ἀκροαταί τῶν ῥόγων του, ἀλλὰ καὶ ποιηταί· διότι ἔτσι θά εῖναι δυνατόν νά ἐπιτύχωμε τόν ἀπό αὐτόν εὐαγγελιζομένη αἰώνιον ζῶην καὶ βασιῥείαν καὶ τόν βασιῥέα τῶν αἰῶνων Χριστόν, στόν ὄποῃο πρέπει αἰῶνια δόξα στόν οὐρανό κι ἐπάνω στή γῆ μαζί μέ τόν ἄναρχον Πατέρα του καὶ τό συναῖδιον Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰῶνων. Γένοιτο.

(31) Α' ἰω. 3, 18.

Τό νόημα τῆς Θείας Λειτουργίας

Γιά ποιό λόγο μέ αὐτά τά τίμια δῶρα χαιρετοῦμε καί προσκυνοῦμε καί τούς ἁγίους

Νικολάου Καβάσιλα

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγ. σελ. 106)

Λαμβάνουν οἱ Ἅγιοι τά δῶρα ὄχι μόνο γιά τοῦτο τόν λόγον, ὅτι δηλαδή ἡ δωροφορία γίνεται γιά χάρι τῆς ἀγάπης τους, ἀλλῆ καί γιά τό ὅτι αὐτή ἡ δωροφορία εἶναι γι' αὐτούς ἀπό τίς γλυκύτατες καί τίς πλεόν εὐχάριστες προσφορές, ἐννοῶ δηλαδή τό ὅτι ὁ Θεός δέχεται γι' αὐτούς εὐχαριστήρια καί δοξάζεται. Ὅπως τό μεγαλύτερο ἀμάρτημα τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων εἶναι τό νά βηλασφημῆται τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἔτσι εἶναι μέγαλο καί περισπούδαστον κατόρθωμα τῶν ἁγίων τό νά δοξάζεται γι' αὐτούς ὁ Θεός. Αὐτό γι' αὐτούς, καί ὅταν ἐζοῦσαν μέ τό σῶμα ἦταν συνεχῆς ἀγώνας, καί ἀφοῦ μετανάστευσαν στόν οὐρανό εἶναι ἔργον ἀδιάκοπον καί τρυφή καί τό κορύφωμα τῆς μακαριότητος. Διότι ἐάν ἐζοῦσαν συνεχῶς μέ εὐχαριστίες στό Θεόν καί ὅλα τά ἔκαμαν γιά τήν δόξαν Του, ὅταν τά ἀγαθὰ ἀποτελοῦσαν γι' αὐτούς μόνο ἀντικείμενον ἐλπίδων, ποιᾶ συμπεριφορά πρέπει νά νομίζωμε ὅτι ἔχουν αὐτοί τώρα πού ἡ εὐγνωμοσύνη τους εἶναι μεγαλύτερα; Τώρα πού εἶναι ἤδη πολὺ τελειότεροι σέ κάθε ἀρετή, τά δέ ἀγαθὰ δέν τά ἐλπίζουν ἀλλῆ δοκιμάζουν μέ τήν ἴδια τήν πείραν τους τήν φιλοτιμίαν τοῦ Κυρίου. Τώρα πού βλέπουν τοὺς ἑαυτοὺς τους τί ἔγιναν καί ὅτι ἀπό ἀντί πηλίνων σκευῶν ἔγιναν ἥλιοι, ἀντί ἀτίμων δούλων τίμιοι υἱοί, ἀντί ἐνόχων κληρονόμοι βασιλείας οὐρανῶν; Δυνατοί μέ τήν παρηρσία τους πρὸς τόν Δικαστή νά ἀπαηλιάξουν καί ἄλλους ἀπό τήν εὐθύνην. Γι' αὐτό οὔτε αἰσθάνονται ποτέ κανένα κόρον ἀπό τοὺς ὕμνους στόν Θεό οὔτε νομίζουν ὅτι ἀρκοῦν μόνοι αὐτοί γιά τήν εὐχαριστίαν. Ἔτσι λοιπόν θέλουν νά ἔχουν συνεργάτες σ' αὐτόν τόν ὕμνον ὄλους, καί ἀγγέλους καί ἀνθρώπους, γιά νά ἀποδοθῆ πηλοστέρα πρὸς τήν ἀξία Του τό χρέος τους, ἡ εὐχαριστία πρὸς τόν Θεόν, καθὼς θά ποηλοπλοσσιάζεται μέ τήν αὔξησιν τῶν ὕμνητῶν.

Καί μάρτυρες σ' αὐτό εἶναι οἱ γύρω ἀπό τόν Ἀζαρίαν παῖδες, πού ἐνίκησαν τό πῦρ καί ἔλαβαν ἀπό τόν Θεόν τότε αὐτήν τήν χάριν⁽¹⁾. Ἐπειδή ἔπρεπε καί αὐτοί νά ἐκφράσουν τήν εὐγνωμοσύνην καί νά ὑμνήσουν τόν Σωτήρα γι' αὐτήν τήν θαυματουργήν σωτηρίαν, δέν τοὺς ἄρεσε νά ὑμνήσουν μόνο αὐτοί, οὔτε ἐνόμισαν ὅτι ἀρκεῖ μόνον ἡ ἰδική τους φωνή, ἀλλ' ἠά προσκαλοῦσαν ὡς συνυμνητάς καί τοὺς ἀγγέλους καί ὅλα τὰ γένη τῶν ἀνθρώπων· καί τόν ἴδιο τόν οὐρανόν καί τόν ἥλιον καί τοὺς ἀστέρες καί τήν γῆν καί τὰ ὄρη καί ὅλα τὰ ἄλογα καί ἄψυχα καί γενικῶς ὅλην τήν κτίσιν. Τόσον σφοδρὴν ἐπιθυμίαν ἔχουν οἱ ἅγιοι νά ὑμνηται ὁ Θεός, καί ὅταν ζοῦν ἀκόμη μέ τό σῶμα καί πολύ περισσότερον ὅταν ἀπαληλαγοῦν ἀπό τό σῶμα.

Ἐπομένως, ὅποιος, μνημονεύοντας αὐτούς καί τήν εὐδοκίμησιν καί τή μακαριότητα καί τή δόξαν τους, ὑμνήσῃ τόν Θεόν πού τοὺς ἐστεφάνωσε, τοὺς προσφέρει τήν πολυτιμότερα χάριν ὅλων τῶν χαρίτων, καί μάλιστα ὅταν ἐκτελεῖ τήν ὕμνησιν ὄχι μόνο μέ γυμνές φωνές, ἀλλ' ἠά καί μέ προσφορά εὐχαριστηρίων δώρων· δώρων τόσο πολύ ἀποδεκτῶν ἀπό τόν Θεόν καί ἀξίων τῆς μεγαλυτέρας τιμῆς. Πραγματικά τότε, καθὼς ὁ ἴδιος ὁ Σωτήρ δεχόμενός τα μέ ἔλεος δίδει σέ μᾶς ἀντίδωρον, ἀνώτερον ἀπό ὅλην τήν νομικὴν ἡατρεία, τό σῶμα καί τό αἷμα Του, ἔτσι καί αὐτοί οἱ ἅγιοι εὐφραίνόμενοι μέ αὐτά, περισσότερον ἀπό κάθε ἄλλο πού νομίζομε ὅτι τοὺς προσφέρομε, θέτουν πλήρως στή διάθεσίν μας τοὺς ἑαυτούς των γιά νά συντελήσουν σέ ὅ,τι μᾶς συμφέρει· διότι πάντοτε μιμοῦνται τόν Κύριόν τους.

(Συνεχίζεται)

(1) Δαν. 3, 56-88.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγ. σελ. 108)

Κεῖμ: Καί ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ, καί ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ. Καί ἀπήγγειλαν Ἰωάννη οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. Καί προσκαλεσάμενος δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης, ἔπεμψε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, λέγων· σύ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἄλλῃον προσδοκῶμεν; παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτόν οἱ ἄνδρες, εἶπον· Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρὸς σέ, λέγων· σύ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἄλλῃον προσδοκῶμεν; ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων, καὶ μαστίγων, καὶ πνευμάτων πονηρῶν καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ βλέπειν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες ἀπαγγεῖλατε Ἰωάννῃ, ἃ εἶδετε, καὶ ἠκούσατε· ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, κωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· καὶ μακάριός ἐστιν ὃς

ἐάν μὴ σκανδαλισθῆ ἐν ἐμοί (7:17-24).

Ἐξήγ: Τὸ θαῦμα ὅπου ἐγίνε στή πόλῃ Ναὶν διεδόθη σέ ὄλην τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὰ περὶχωρα. Τὸ ἄκουσαν καὶ οἱ μαθητὲς τοῦ Ἰωάννου καὶ ἐνοχλοῦντο ἐξ αἰτίας τοῦ φθόνου τους, γιὰ τοὺς ἐπαίνους καὶ τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου, ἐπειδὴ ἦσαν ἀκόμη ἀτελεῖς. Θέλοντας λοιπόν ὁ Ἰωάννης νὰ τοὺς δείξει τὴν μεγαλειότητα τοῦ Χριστοῦ καὶ πόσον ὁ ἴδιος ὑστερεῖ τοῦ Χριστοῦ, ρυθμίζει μὲ τέχνη τὰ πράγματα. Καὶ εἰς τοὺς μὲν μαθητὲς δὲν λέγει τίποτε μεγάλο περὶ τοῦ Χριστοῦ, παρουσιάζοντας δῆθεν ὅτι δὲν γνω-

ρίζει· τούς ἀποστέλλει ὅμως κατ' εὐθεΐαν στόν Χριστόν νά τόν ἐρωτήσουν καί νά ἰδοῦν μόνοι τους τά θαύματα καί νά πιστεύσουν ἀπό τά ἔργα τους, ὅτι εἶναι μεγάλη ἡ διαφορά ἀνάμεσα στόν δεσπότην Χριστόν καί τόν Ἰωάννην. Διότι μή νομίσεις ὅτι δέν ἐγνώριζε ὁ Ἰωάννης τά περί τοῦ Χριστοῦ καί ἀπέστειλε τούς μαθητές νά Τόν ἐρωτήσουν. Διότι πῶς εἶναι δυνατόν νά μή γνωρίζει αὐτός, πού Τόν ἐγνώρισε πρὶν ἀκόμη γεννηθῆ καί ἐσκίρτησε στήν κοιλιὰ τῆς μητέρας του, καί τόν ἐμαρτύρησε στόν Ἰορδάνη υἱόν τοῦ Θεοῦ. Στέλνει λοιπόν τούς μαθητές καί τούς λέγει νά ἐρωτήσουν τόν Χριστόν: Σύ εἶσαι ὁ ἐρχόμενος; Βλέπεις πῶς προετοιμάζει τούς μαθητές καί τούς βάζει σέ βάθος, νά πιστεύσουν δηλαδή ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι Θεός. Διότι οἱ προφῆτες λέγονται ἀπεσταλημένοι. Ἀλλὰ καί αὐτός ὁ Ἰωάννης, καθώς λέγει ὁ Εὐαγγελιστής, ἦτο ἄνθρωπος ἀπεσταλημένος ἀπό τόν Θεόν.

Ὁ Κύριος λέγεται ἐρχόμενος ἐπειδή ἦλθε μέ ἐξουσία καί ὄχι ὡς ἀπεσταλημένος. Σύ λοιπόν εἶσαι ὁ προσδοκώμενος, δηλαδή ἐκεῖνος πού περιμένομε νά ἔλθῃ στόν κόσμον, ἐνῶ ἄλλοι τόν ἐρχόμενον τόν ἐννοοῦν στόν ἄδη.

Καί τί τούς λέγει τότε ὁ Κύριος, γνωρίζοντας μέ ποιόν σκοπόν τούς ἔστειλε ὁ Ἰωάννης; ἀλλὰ καί διά νά ἰδοῦν τίς θαυματουργίες ὅπου κάνει καί ἀπό αὐτές νά πιστεύσουν τούς λέγει: εἶπατε στόν Ἰωάννη αὐτά ὅπου βλέπετε. Καί τούς ἀναφέρει τά ἔργα τῶν θαυμάτων Του ὅπου προφητεύθησαν ἀπό τούς Προφῆτες. Διότι τό τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καί χωλοὶ περιπατοῦσι καί πτωχοὶ εὐαγγελίζονται, εἶναι λόγοι τοῦ προφ. Ἡσαΐα. Καί κατόπιν λέγει: Καί μακάριος εἶναι αὐτός πού δέν θά σκανδαλισθῆ μέ ἐμένα, ὡσάν νά τούς ἔλεγε, ὅτι καί ἐσεῖς εἴσθε καλότυχοι ἐάν δέν σκανδαλισθῆτε μέ ἐμένα.

(Συνεχίζεται)

Πατερική Σοφία

Ὁ Ἀββᾶς Ἡσαΐας εἶπεν· ἔάν σου λῆγῃ κάποιος λόγους ἀνωφελεῖς, μή θελήσῃς νά τοὺς ἀκούσῃς, διὰ νά μή ζημιώσῃς τήν ψυχὴν σου καί μή ἐντραπήῃς τό πρόσωπόν του, διὰ νά μή τόν ληυήσῃς. Νά μή ἀνεχθῆς τά λεγόμενα, δικαιολογούμενος εἰς τόν ἑαυτόν σου, ὅτι ἐγὼ αὐτά πού ἀκούω δέν τά δέχομαι· μή εἰπῆς αὐτό τό πράγμα· διότι σύ δέν εἶσαι ἀνώτερος ἀπό τόν πρωτόπληστον, τό ὅποιον ἐπλησεν ὁ Θεός μέ τό ἴδιο Του τό χέρι, καί πού τόν ἔβηλαπεν ἡ κακή συνομιλία μέ τόν ὄφιν. Νά ἀποφεύγῃς λοιπόν τās ἀνωφελεῖς συζητήσεις καί νά μή θέλῃς νά ἀκούσῃς. Πρόσεχε δέ μή τυχόν φεύγων σωματικῶς ἀπό τās τοιαύτας συζητήσεις, ἐπιθυμήσεις νά πληροφορηθῆς τά ὅσα ἐλέχθησαν· διότι ἔάν ἀκούσῃς, ἔστω καί μίαν τελείαν ἀπό τόν λόγον, οἱ δαίμονες δέν ἀφήνουν ἀνεκμετάλλητον τήν φράσιν πού ἤκουσες, ἀλλῆλά μέ αὐτήν φονεύουν τήν ψυχὴν σου· νά φεύγῃς λοιπόν τελείως ἀπό τās ἀνωφελεῖς συζητήσεις.

* * *

«Νά μὴν θέλῃς νά ἀκούῃς ξένας πονηρίας· διότι διὰ τῆς πραγματοποιήσεως μιᾶς τοιαύτης θελήσεως, ἀποτυπώνονται εἰς τήν ψυχὴν καί τά γνωρίσματα τῶν πονηριῶν. Ὅταν ἀκούσῃς κακοὺς λόγους, νά μή ὀργίζεσαι ἐναντίον αὐτοῦ πού τοὺς ὠμίλησε, ἀλλῆλά ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ σου πού τοὺς ἤκουσε· διότι διὰ τόν ἐπιθυμοῦντα νά ἀκούῃ πονηρά εὐρίσκεται καί ἀγγελιοφόρος πονηρός».

(Ἀββᾶς Μάρκος)

* * *

«Νά φεύγῃς μακράν ἀπό ἐκείνους πού ἀγαποῦν τά ὑλικά ἀγαθὰ καθὼς καί τό νά τά ἀποκτᾶς ὁ ἴδιος. Νά ἀπομακρύνεσαι ἀπό τοὺς σπατάληους, καθὼς, ἐπίσης, καί ἀπό τήν σπατάλην. Νά φεύγῃς μακράν ἀπό τοὺς ἀκοιλιάστους, καθὼς καί ἀπό τήν ἀκοιλιάσιαν. Διότι ἔάν ἡ ἀπλήρ ἀνάμνησις λόγων ταρασσῇ τήν διάνοιαν, πόσον μᾶλλον ἡ συνεχὴς παρατήρησις καί ἡ ἐπικοινωνία μέ τά ἀνωτέρω ἐλαττώματα καί τοὺς ἐργάτας των;

Νά πλησιάσῃς τοὺς δικαίους καί δι' αὐτῶν θά προσεγγίσῃς τόν Θεόν. Νά συναναστρέφεσαι μέ αὐτοὺς πού ἔχουν ταπείνωσιν καί θά μάθῃς τοὺς τρόπους των· διότι ἔάν εἶναι ὠφέλιμος, εἰς τόν ἄνθρωπον, ἡ νοερά παρατήρησις τῶν ἀναφερθέντων προτερημάτων, πόσον μᾶλλον ἡ διδασκαλία τῶν ἀρετῶν αὐτῶν ἀπό τό στόμα ἐκείνων, πού ζοῦν τās ἀρετάς αὐτάς».

(Ἀββᾶς Ἰσαάκ)

ἙΡΜΗΝΕΙΑ Εἰς τοὺς Ῥ΄ Ψαλμοὺς τοῦ Προφητάνακτος Δαβὶδ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγ. σελ. 112)

Σύ μου εἶ καταφυγή ἀπό θλίψεως τῆς περιχοῦσης με (31:7).

Ἀπό τὴν μεγάλην θλίψιν πού μέ καταλαμβάνει ἐξ αἰτίας τῆς ἀμαρτίας μου, λέγει ὁ προφ. Δαυὶδ καταφεύγω πρὸς ἐσένα, Κύριε, πού εἶσαι ἡ εὐφροσύνη τῆς καρδίας μου.

Ἄλλος ἑρμηνευτής λέγει: «Ἐπειδὴ εἰς τὸν Δαυὶδ, κατὰ τὴν θεϊὰν ἀπειρήν πού ἔλεγε ὅτι ἀπό τώρα δέν θά λείψει ἡ ρομφαία (βαρεῖα τιμωρία) ἀπό τό σπίτι σου, ἐγέμισε ἀπό μύριες συμφορές ἡ οἰκογένειά του, καί ὄχι μόνον στά ἐξωτερικά θέματα ὑπέφερον, ἀλλὰ καί εἰς τὰ ἐσωτερικά του (τῆς οἰκίας του), ἐπέπεσαν ἐναντίον του μεγάλα κακά. Διότι τὴν ἀκολασίαν τοῦ Ἀμνῶν τὴν διεδέχθη ἡ μαιφονία τοῦ υἱοῦ του Ἀβεσσαλώμ, καί αὐτὴν ἡ ἐπανάστασις κατὰ τοῦ πα-

τρός του. Διὰ τοῦτο εἶπε ὁ Δαυὶδ: ἡ χεὶρ σου ἐβαρύνθη ἐπ' ἐμέ». Παρ' ὅλα αὐτά ὁ Δαυὶδ δέν παύει νά ζητᾷ σὺς θλίψεις του καταφυγὴν τὸν Θεόν, μοιλονότι Αὐτός τὸν παιδεύει».

Τό ἀγαλλίαμά μου, λύτρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με (Αὐτόθι).

Ἐνδιάθετος καί ἐγκάρδιος εἶναι ἡ ἐπιφώνησις αὐτὴ τοῦ Δαυὶδ.

Ὡ Κύριε, χαρά μου, ἡέγει, ἡύ-
τρωσαί ἀπό τούς πειρασμούς, οί
όποιοι μέ περικύκλωσαν καί ἀπό
τούς όποίας συνελήφθηκα. Ἡ κατ'
ἄλλῃον τρόπον, ἡύτρωσαί με ἀπό
τούς όρατούς καί ἀοράτους ἐχ-
θρούς πού μέ ἐκύκλωσαν ἀπό πα-
ντοῦ.

ταν ἡοιπόν κυκλώσουν καί ἐμᾶς
ἀπό παντοῦ οί αἰσχροί καί ποηέ-
μιοι ἡογισμοί, Χριστόν ἐπιβοώμε-
θα καί ἡέγομεν «τό ἀγαἡἡιάμά
μου, ἡύτρωσαί με ἀπό τῶν κυκλιω-
σάντων με».

(Συνεχίζεται)

Ἐρμνεύει ό ἄγιος Μάξιμος: Ὡ-

ΠΟΛΥΤΙΜΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ

Τριμηνιαἡον Ἐρσηκευτικόν Περιοδικόν Ὅρθοδόξου Οἰκοδομῆς

Ἰδιοκότηης: Ἱερά Μονή Παναγίας Πευκοβουνογιατρίσης

19001 Κερατέα Ἀττικῆς

Ἐκδότης: Ἡγουμένη Συγκλητικῆ Τσακίρογἡου

Διανέμεται εὐἡογίας χάριν

Συντηρεἡται δι' αὐτοπροαιρέτων εἰσφορῶν